

Οικονομικά - Εταιρικά Νέα

Τράπεζα Πειραιώς: Τα σχόλια των επενδυτικών οίκων για την απόκτηση της Εθνικής Ασφαλιστικής

Οι αναλυτές της Jefferies και της Mediobanca εκφράζουν θετική άποψη για την εξαγορά της Εθνικής Ασφαλιστικής από την Τράπεζα Πειραιώς, με τη Jefferies να αυξάνει την τιμή-στόχο για τη μετοχή της Πειραιώς.

Jefferies: Στρατηγική κίνηση από την Πειραιώς

Η Jefferies αύξησε την τιμή-στόχο της Πειραιώς από 4,95 ευρώ σε 6,25 ευρώ, διατηρώντας τη σύσταση «αγορά».

Αναλύοντας τους όρους της εξαγοράς, σημειώνει πως η Πειραιώς απέκτησε το 90% της Εθνικής Ασφαλιστικής έναντι 540 εκατ. ευρώ, αναμένοντας αύξηση 5% στα κέρδη ανά μετοχή (EPS) και βελτίωση κατά 100 μονάδες βάσης στην απόδοση ιδίων κεφαλαίων (RoaTBV).

Ο αντίκτυπος της συναλλαγής στον κεφαλαιακό δείκτη της τράπεζας εκτιμάται σε 150 μονάδες βάσης, με την Πειραιώς να επιδιώκει την εφαρμογή του Δανικού Συμβιβασμού, που θα μπορούσε να μειώσει το βάρος κατά 50 μονάδες βάσης. Η συναλλαγή υπόκειται σε έγκριση από τις αρμόδιες αρχές, ενώ η Εθνική Τράπεζα διατηρεί το υπόλοιπο 10% της ασφαλιστικής εταιρείας.

Παρά την εξαγορά, η Πειραιώς στοχεύει στη διατήρηση δείκτη κόστους προς βασικά έσοδα στο 35% την περίοδο 2025-2027 και σε κεφαλαιακό δείκτη CET1 άνω του 13%. Η συμφωνία αναμένεται να ενισχύσει τα έσοδα της τράπεζας, διαφοροποιώντας τις δραστηριότητές της και αυξάνοντας τα έσοδα από προμήθειες.

Η Εθνική Ασφαλιστική, το 2024, σημείωσε αύξηση 15,8% στα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα, υπερβαίνοντας τον μέσο όρο της αγοράς (8,7%). Το μερίδιο αγοράς της αναμένεται να φτάσει το 14,6% (17% στον κλάδο ζωής και 11% στις γενικές ασφαλίσσεις). Με ενεργητικό 4 δισ. ευρώ και ίδια κεφάλαια 0,4 δισ. ευρώ, κατέγραψε καθαρά κέρδη 100 εκατ. ευρώ το 2023.

Mediobanca: Ενίσχυση της Πειραιώς μέσω της εξαγοράς

Η Mediobanca θεωρεί πως η εξαγορά θα ωφελήσει σημαντικά την Πειραιώς, διατηρώντας τη σύσταση «outperform» και την τιμή-στόχο στα 5,40 ευρώ. Εκτιμά ότι η συναλλαγή θα μειώσει τον δείκτη κεφαλαίων CET1 κατά 150 μονάδες βάσης (ή 100, αν εφαρμοστεί το Danish Compromise), ενώ θα επιφέρει αύξηση 5% στα κέρδη ανά μετοχή και βελτίωση κατά 100 μονάδες βάσης στο RoaTBV.

Η τράπεζα στοχεύει να αποκτήσει καθεστώς χρηματοπιστωτικού ομίλου (FICO) και να εφαρμόσει το άρθρο 49 του CRR, ώστε να μειώσει περαιτέρω τον κεφαλαιακό αντίκτυπο. Η Mediobanca θεωρεί ότι η συμφωνία ενισχύει το επιχειρηματικό μοντέλο της Πειραιώς, συμβάλλοντας στην ανάπτυξή της και στη δημιουργία υψηλών αποδόσεων.

Με σταθερά κεφαλαιακά αποθέματα, η Πειραιώς αναμένεται να αποδίδει υψηλότερες αποδόσεις στους μετόχους, με εκτιμώμενη διανομή 60% και δυνατότητα περαιτέρω επέκτασης. Παράλληλα, η τράπεζα παραμένει ελκυστικά αποτιμημένη, με τον δείκτη P/E να διαμορφώνεται σε 6 φορές και τον δείκτη P/TE σε 0,8 φορές, διατηρώντας έκπτωση έναντι του κλάδου.

Citigroup: Τα νέα δάνεια του ReArm Europe της ΕΕ για την άμυνα και η ελκυστικότητά τους για την Ελλάδα

Την ώρα που η αγορά επικεντρώνεται στις ανακοινώσεις δασμών από την κυβέρνηση των ΗΠΑ και τις αντιδράσεις των επηρεαζόμενων χωρών, οι συζητήσεις για την ευρωπαϊκή άμυνα συνεχίζονται στο παρασκήνιο. Ωστόσο, την ερχόμενη εβδομάδα το ενδιαφέρον θα στραφεί στους Ευρωπαίους ηγέτες, οι οποίοι επιδιώκουν να οριστικοποιήσουν τις βασικές αρχές για την αύξηση των αμυντικών δαπανών της Ευρώπης, καθώς η Κομισιόν ετοιμάζεται να δημοσιεύσει μια λεπτομερή πρόταση για την ευρωπαϊκή άμυνα. Η Citi αξιολογεί την ελκυστικότητα των νέων δανείων SAFE που θα διατεθούν και διατυπώνει τις πρώτες της εκτιμήσεις για την πιθανή κατανομή τους μεταξύ των κρατών, βασιζόμενη στην εμπειρία των προγραμμάτων SURE και NGEU.

Συγκεκριμένα, η Citi αναφέρει ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στη σύνοδό του στις 20-21 Μαρτίου, ενδέχεται να λάβει τις τελικές αποφάσεις για την ευρωπαϊκή άμυνα, αφού προηγηθεί η παρουσίαση της Λευκής Βίβλου για την ευρωπαϊκή άμυνα στις 19 Μαρτίου. Στις 4 Μαρτίου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε το σχέδιο ReArm Europe, ύψους 800 δισ. ευρώ, το οποίο περιλαμβάνει δαπάνες 650 δισ. ευρώ από τα κράτη μέλη της ΕΕ, σε συνδυασμό με 150 δισ. ευρώ δανείων που θα χρηματοδοτηθούν μέσω του προϋπολογισμού της ΕΕ, στο πλαίσιο του νέου μηχανισμού Δράση για την Ασφάλεια στην Ευρώπη (SAFE). Πριν από τη συνεδρίαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, η Κομισιόν αναμένεται να δημοσιεύσει και τη σχετική νομική πρόταση.

Ποιες χώρες είναι πιθανό να επωφεληθούν από τα νέα δάνεια SAFE;

Η ζήτηση για τα νέα δάνεια της ΕΕ εξαρτάται από το όφελος που θα έχουν οι χώρες σε σχέση με το κόστος χρηματοδότησής τους από τις αγορές, καθώς αυτά τα δάνεια θα συνυπολογίζονται στο δημόσιο χρέος κάθε κράτους. Επίσης, θα επηρεαστεί και από τους όρους που θα τα συνοδεύουν. Ανατρέχοντας στο πρόγραμμα δανείων SURE (2020-2022), η Citi επισημαίνει ότι 19 από τα 27 κράτη μέλη υπέβαλαν αιτήσεις για συνολικά 98,4 δισ. ευρώ από τα 100 δισ. ευρώ που διατέθηκαν, καταγράφοντας σχεδόν πλήρη απορρόφηση των πόρων. Οι χώρες με την υψηλότερη πιστοληπτική αξιολόγηση, όπως η Γερμανία, η Γαλλία, η Ολλανδία, η Αυστρία, η Φινλανδία, η Σουηδία και η Δανία, δεν αξιοποίησαν τα δάνεια αυτά. Στο πλαίσιο του SURE, τα συνολικά δάνεια προς τους τρεις μεγαλύτερους δικαιούχους περιορίστηκαν στα 60 δισ. ευρώ.

Στο πρόγραμμα NGEU, οι χώρες της ΕΕ αιτήθηκαν δάνεια ύψους 291 δισ. ευρώ από τα διαθέσιμα 396 δισ. ευρώ του RRF (περίπου 73% απορρόφηση), με την Ιταλία να λαμβάνει πάνω από το 40% του συνολικού ποσού. Ενώ το ανώτατο όριο δανειακής στήριξης είχε τεθεί στο 6,8% του ΑΕΠ του 2019, η Κομισιόν επέτρεψε σε χώρες όπως η Ελλάδα, η Κροατία, η Ιταλία, η Πολωνία και η Ρουμανία να το υπερβούν.

Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Citi, με βάση το σημερινό κόστος δανεισμού της ΕΕ, οι χώρες της Ευρωζώνης για τις οποίες τα δάνεια SAFE εμφανίζονται ως οικονομικά πιο συμφέρουσα επιλογή έναντι του δανεισμού από τις αγορές είναι η Γαλλία, η Ιταλία, η Ισπανία, το Βέλγιο και η Ελλάδα, ενώ και η Πορτογαλία ενδέχεται να ωφεληθεί αν ληφθεί υπόψη η απόδοση των ομολόγων της με μεγαλύτερη διάρκεια από 10 έτη. Αντίθετα, για χώρες όπως η Γερμανία, η Ολλανδία, η Φινλανδία και ορισμένα κράτη της Βαλτικής, η προσφυγή στα δάνεια SAFE δεν προσφέρει κάποιο οικονομικό πλεονέκτημα.

Ωστόσο, καθώς η πρόταση της Κομισιόν αφορά αποκλειστικά δάνεια, χωρίς επιχορηγήσεις, τα οποία θα ενσωματωθούν στο δημόσιο χρέος κάθε χώρας, η λήψη τους θα εξαρτηθεί από τη δημοσιονομική ευελιξία που διαθέτουν τα κράτη μέλη.

Μεταξύ των χωρών της Ευρωζώνης με υψηλό δημόσιο χρέος, η Citi εκτιμά ότι η Ελλάδα και η Ιταλία θα επιδείξουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τα νέα δάνεια. Αντίθετα, η εικόνα είναι λιγότερο ξεκάθαρη για το Βέλγιο, την Ισπανία, τη Σλοβενία και τη Λετονία. Αν εξεταστεί το κόστος δανεισμού στη 30ετία, τα δάνεια SAFE φαίνονται ελκυστικότερα για περισσότερες χώρες.

Ένα ερωτηματικό παραμένει η στάση της Γαλλίας, η οποία δεν είχε αξιοποιήσει τα προγράμματα SURE και NGEU. Ωστόσο, με την επιδεινούμενη δημοσιονομική της κατάσταση και το αυξημένο έλλειμμα, η Citi θεωρεί πιθανότερο αυτή τη φορά να κάνει χρήση των ευρωπαϊκών δανείων.

Δεδομένου ότι τα νέα δάνεια SAFE είναι ιδιαίτερα ελκυστικά για τις δύο μεγαλύτερες οικονομίες της Ευρωζώνης, την Ιταλία και τη Γαλλία, η Citi εκτιμά ότι η ΕΕ ενδέχεται να εφαρμόσει περιορισμούς παρόμοιους με αυτούς του SURE, ώστε να διασφαλιστεί η κατανομή των κεφαλαίων και σε μικρότερες χώρες. Στο πλαίσιο του SURE, οι τρεις μεγαλύτεροι δικαιούχοι (Ιταλία, Ισπανία, Πολωνία) περιορίστηκαν σε δάνεια 60 δισ. ευρώ, που αντιστοιχούσαν στο 60% των συνολικών διαθέσιμων κεφαλαίων. Αντίστοιχα, εάν εφαρμοστεί παρόμοια αναλογία στο SAFE, τότε το ανώτατο όριο για την Ιταλία, τη Γαλλία και την τρίτη μεγαλύτερη χώρα-δικαιούχο θα διαμορφωθεί στα 90 δισ. ευρώ.

Η Citi αναμένει ότι τα δάνεια SAFE θα προσελκύσουν ισχυρό ενδιαφέρον από τα κράτη μέλη, καθώς η τρέχουσα τιμολόγηση τα καθιστά συμφέρουσα επιλογή και για ορισμένες μικρότερες χώρες. Ωστόσο, δεν προβλέπει περαιτέρω ευρωπαϊκά δάνεια στο άμεσο μέλλον, τουλάχιστον μέχρι να διαφανεί η συνολική απορρόφηση των διαθέσιμων κεφαλαίων RRF στο τέλος του 2026. Προς το παρόν, μόλις το 28% των προβλεπόμενων μεταρρυθμίσεων και στόχων του RRF έχει υλοποιηθεί, γεγονός που αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο να υπάρξει διαθέσιμη ρευστότητα στο μέλλον.

Τράπεζες: Τα επόμενα βήματα για δείκτη κόκκινων δανείων κάτω από 2%

Περαιτέρω μείωση των δεικτών καθυστερήσεων μέσα στην επόμενη τριετία αναμένουν οι διοικήσεις των τεσσάρων μεγαλύτερων τραπεζών της χώρας, με βάση τους αναθεωρημένους στόχους που παρουσίασαν πρόσφατα στην επενδυτική κοινότητα.

Με τον τρόπο αυτό θα επιτύχουν την απόλυτη σύγκληση με το μέσο ευρωπαϊκό όρο, από τον οποίο πλέον απέχουν ελάχιστα.

Όπως γράφει ο Οικονομικός Ταχυδρόμος. Μετά το μεγάλο κύκλο τιτλοποιήσεων κατά τη διετία 2020 – 2021 που έφερε τα ποσοστά των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων σε μονοψήφια ποσοστά, ακολούθησαν μικρότερου ύψους συναλλαγές, που βελτίωσαν ακόμη περισσότερο την εικόνα.

Έτσι, στο τέλος της περυσινής χρήσης το απόθεμα των NPEs είχε πέσει στα επίπεδα των 5 δισ. ευρώ αθροιστικά για τις Alpha Bank, Eurobank, Εθνική και Πειραιώς.

Ταυτόχρονα όμως, η υψηλή κερδοφορία της περιόδου 2022 – 2024 επέτρεψε στα πιστωτικά ιδρύματα να αυξήσουν σημαντικά την κάλυψή τους. Ιστορικό ρεκόρ στα «καθαρά» NPEs

Είναι χαρακτηριστικό πως πλέον τα καθαρά NPEs, αφαιρουμένων δηλαδή των συσσωρευμένων προβλέψεων, έχουν περιοριστεί αθροιστικά στην περιοχή των 1,3 δισ. ευρώ στους 4 συστημικούς ομίλους.

Πρόκειται για επίπεδα μειωμένα κατά 80% σε σχέση με το τέλος του 2021, όταν είχε ήδη ολοκληρωθεί το πλάνο μαζικής εξυγίανσης των ισολογισμών τους. Αποτελούν δε ιστορικό χαμηλό μετά την ένταξη της χώρας στο ευρώ.

Όπως λένε αναλυτές, «πλέον το πρόβλημα ανήκει στο παρελθόν. Για να υπάρξει σημαντικό πισωγύρισμα θα πρέπει να αλλάξει άρδην το μακροοικονομικό περιβάλλον».

Σύμφωνα με τους ίδιους κύκλους, «από εδώ και στο εξής τρεις παράγοντες θα συμβάλλουν στην αποκλιμάκωση των δεικτών NPE: Νέες κινήσεις αποενοποίησης επισφαλειών, θεραπεία ανοιγμάτων μέσω ρυθμίσεων και κυρίως η πιστωτική επέκταση. Όσο θα αυξάνεται ο παρονομαστής του κλάσματος δια της μεγέθυνσης του τραπεζικού ενεργητικού, τόσο θα βελτιώνεται το πιστωτικό προφίλ».

Οι νέοι στόχοι

Αναλυτικότερα, οι στόχοι των τεσσάρων συστημικών ομίλων στο μέτωπο των επισφαλειών είναι οι εξής:

- Alpha Bank

Ο δείκτης NPE από το 6% μέχρι και το Μάρτιο του 2024, υποχώρησε στο 3,8% στο τέλος της περυσινής χρήσης.

Το υπόλοιπο των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων βρέθηκε στα 1,5 δισ. ευρώ, με το δείκτη κάλυψής τους από μετρητά να ανέρχεται στο 53%.

Αυτό σημαίνει ότι τα καθαρά NPEs του ομίλου βρίσκονται πλέον στα επίπεδα των 700 εκατ. ευρώ.

Το τριετές business plan της τράπεζας προβλέπει την περαιτέρω υποχώρησή τους.

Με βάση την καθοδήγηση για το 2025 ο δείκτης NPE θα πέσει στο 3,5% έως και τον ερχόμενο Δεκέμβριο και κάτω από το 3% το 2027.

- Eurobank

Ο δείκτης NPE υποχώρησε στο τέλος του 2024 στο 2,9% από 3,5% ένα χρόνο νωρίτερα.

Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια ανέρχονται σε 1,5 δισ. ευρώ. Με την κάλυψη ωστόσο από προβλέψεις στο 89%, τα καθαρά NPEs δεν ξεπερνούν τα 175 εκατ. ευρώ.

Στόχο της διοίκησης της Eurobank είναι η μείωση του δείκτη επισφαλειών στο 2,8% εφέτος και στο 2,5% το 2027.

- Εθνική Τράπεζα

Ο δείκτης NPE υποχώρησε στο τέλος του 2024 στο 2,6% από 3,7% το Δεκέμβριο του 2023.

Τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα της τράπεζας ανέρχονται πλέον σε 900 εκατ. ευρώ, ενώ σε καθαρό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψιν το δείκτη κάλυψης από προβλέψεις που φτάνει το 98%, είναι ουσιαστικά μηδενικά (18 εκατ. ευρώ).

Στόχος της διοίκησης του ομίλου είναι ο δείκτης NPE να πέσει κάτω από το 2,5% εφέτος και περίπου στο 2% το 2027.

- Πειραιώς

Ο δείκτης NPE διαμορφώθηκε στο τέλος του 2024 στο 2,6% έναντι 3,5% το Δεκέμβριο του 2023.

Τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα της τράπεζας ανέρχονται σε 1,1 δισ. ευρώ, ενώ η κάλυψη από προβλέψεις διαμορφώνεται στο 65%.

Με αυτά τα δεδομένα τα καθαρά NPEs φτάνουν τα 385 εκατ. ευρώ.

Σύμφωνα με τους στόχους του πολυετούς πλάνου που παρουσίασε η διοίκηση του ομίλου, ο δείκτης NPE θα υποχωρήσει εφέτος κάτω από το 2,5%.

Στη συνέχεια, το 2026 θα μειωθεί στο 2%, ενώ κάτω από αυτό όριο θα διαμορφωθεί το 2027.

Πώς αναπτύσσεται δυναμικά η Metlen στα δίκτυα ηλεκτρισμού της Ευρώπης

Πλήρη για νέα έργα στα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας της Ευρώπης βάζει η Metlen με στόχο την αξιοποίηση της τεχνογνωσίας που αποκτά η εταιρεία από το έργο Eastern Green Link 1 (EGL1) του Ηνωμένου Βασιλείου.

Πηγές της εταιρείας αναφέρουν πως οι αγορές τόσο της Γερμανίας όσο και της Ιταλίας παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για νέες συμβάσεις που σχετίζονται με την ανάπτυξη και αναβάθμιση των δικτύων.

Όπως στην Ελλάδα, έτσι και στην υπόλοιπη Ευρώπη, ο εξηλεκτρισμός των οικονομιών απαιτεί καλύτερα δίκτυα.

Για την επταετή περίοδο που ολοκληρώνεται το 2027, οι επενδύσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση σε ενεργειακές υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων, αναμένεται να ανέλθουν σε περίπου 545 δισ. ευρώ.

Για την περίοδο 2025-2034 η Γερμανία αναμένεται να επενδύσει πάνω από 230 δισ. ευρώ, η Γαλλία τουλάχιστον 170 δισ. ευρώ, το Ηνωμένο Βασίλειο άνω των 160 δισ. ευρώ και η Ισπανία άνω των 90 δισ. ευρώ.

Στην Ελλάδα, ο ΑΔΜΗΕ έχει ανακοινώσει ότι το ετήσιο επενδυτικό του πρόγραμμα για την αναβάθμιση του δικτύου ανέρχεται στα 700 εκατ. ευρώ. Πρόκειται για γραμμές και υποσταθμούς που κατασκευάστηκαν σε μεγάλο ποσοστό στην δεκαετία του '60 και καλούνται σήμερα να υποστηρίξουν χιλιάδες νέα έργα ΑΠΕ, ενώ δοκιμάζονται από ακραίες κλιματικές συνθήκες.

Πηγές της Metlen προσθέτουν ότι η εταιρεία παρακολουθεί στενά την ελληνική αγορά, μεταξύ άλλων και την πρώτη φάση του διαγωνισμού για την ηλεκτρική διασύνδεση Κορίνθου-Κω από τον ΑΔΜΗΕ. Ωστόσο ο κύριος όγκος των συμβάσεων που αναλαμβάνει παραμένει στην Ευρώπη.

Παράλληλα, οι εργασίες για τη νέα γραμμή μεταφοράς διασύνδεσης του νέου Κέντρου Υπερυψηλής Τάσης (KYT) Κορίνθου με το KYT Κουμουνδούρου στην Αττική που έχει αναλάβει η Metlen αναμένεται να ολοκληρωθούν μέσα στο 2026, σύμφωνα με πληροφορίες.

Πρόκειται για πλήρη κατασκευή της εναέριας γραμμής μεταφοράς 400kV δυτικού κυκλώματος υπερβαρέως τύπου, καθώς και των παραλλαγών, συνολικού μήκους περίπου 109 χλμ.

Το έργο EGL1

Στο μεταξύ, προχωρούν οι εργασίες σε ένα από τα πιο σημαντικά ενεργειακά έργα του Ηνωμένου Βασιλείου. Τον περασμένο μήνα ξεκίνησαν οι εργασίες κατασκευής του Eastern Green Link 1 – της υποθαλάσσιας σύνδεσης μεταφοράς ενέργειας μεταξύ Σκωτίας και Αγγλίας.

Το έργο, κόστους 2,5 δισ. λιρών, της κοινοπραξίας SP Energy Networks και National Grid Electricity Transmission, έχει ήδη έγκριση από την Ofgem, τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας του Ηνωμένου Βασιλείου.

Θα μεταφέρει πράσινη ενέργεια σε δύο εκατ. νοικοκυριά μέσω ενός υποθαλάσσιου καλωδίου μήκους 190 χιλιομέτρων, που θα συνδέει τη νοτιοανατολική Σκωτία με τη βορειοανατολική Αγγλία. Οι χερσαίες εργασίες είναι ήδη σε εξέλιξη, ενώ η υπεράκτια κατασκευή αναμένεται να ξεκινήσει το καλοκαίρι.

Σημειώνεται ότι η Metlen, μαζί με τη GE Vernova's Grid Solutions, έχουν επιλεγεί για την κατασκευή και προμήθεια δύο σταθμών μετατροπής υψηλής τάσης συνεχούς ρεύματος (HVDC), ενός σε κάθε άκρο του καλωδίου, στο Torness (Σκωτία) και στο Hawthorn Pit (Αγγλία). Οι σταθμοί αυτοί θα επιτρέψουν την αποδοτικότερη μεταφορά ενέργειας σε μεγάλες αποστάσεις, βελτιώνοντας τη σταθερότητα και την αξιοπιστία του δικτύου. Η ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου αναμένεται το 2029.

Πηγή: Business Daily

GSI: Όλα τα χαρτιά της Ελλάδας στο Ισραήλ για το καλώδιο που δεν θέλουν οι Τούρκοι

Το χαρτί της στενής σχέσης Νετανιάχου - Τραμπ είναι αποφασισμένη να παίξει η Αθήνα στο σκληρό διπλωματικό πόκερ που μαίνεται στην αν. Μεσόγειο με φόντο το έργο «Great Sea Interconnector» για την ηλεκτρική Διασύνδεση Ελλάδας - Κύπρου και Ισραήλ.

Στο νέο γεωπολιτικό πεδίο όπως αυτό διαμορφώνεται μετά την εκλογή Τραμπ, στόχος της ελληνικής πλευράς είναι το Ισραήλ - που επιθυμεί να γίνει η ενεργειακή πύλη της αν. Μεσογείου προς τις πλούσιες αγορές της κεντρικής Ευρώπης - να πιέσει αποτελεσματικά την αμερικανική πλευρά, ώστε αυτή να στηρίξει το καλώδιο και να μπει στην μετοχική σύνθεση της εταιρείας. Το θέμα απασχόλησε έντονα την χθεσινή τριμερή συνάντηση των υπουργών Εξωτερικών Ελλάδας, Κύπρου και Ισραήλ στην Αθήνα, με οικοδεσπότη τον Έλληνα ΥΠΕΞ, Γιώργο Γεραπετρίτη (ο οποίος παραμένει αμετακίνητος στη θέση του και μετά τον σημερινό ανασχηματισμό).

Δεν είναι τυχαίο πως με τον Ισραηλινό ΥΠΕΞ Gideon Sa'ar συναντήθηκε χθες και ο ίδιος ο πρωθυπουργός, Κυριάκος Μητσοτάκης, τονίζοντας «τη σημασία που αποδίδουμε εγώ προσωπικά και η κυβέρνησή μου στη στρατηγική εταιρική σχέση μεταξύ Ελλάδας και Ισραήλ».

Πρόκειται για μία εταιρική σχέση που πιστεύω ότι πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω με στόχο την ευρύτερη σταθερότητα στην Ανατολική Μεσόγειο, αλλά και μια εταιρική σχέση που πιστεύω ότι μπορεί να έχει μεγάλη προστιθέμενη αξία και για τις δύο χώρες μας».

Γεραπετρίτης για υποστήριξη των ΗΠΑ

Ο κ. Γεραπετρίτης εξέφρασε χθες την αισιοδοξία ότι το έργο «Great Sea Interconnector» θα συνεχιστεί με βάση τον προγραμματισμό, ο οποίος θα οριστικοποιηθεί. Ο υπουργός μίλησε για επανενεργοποίηση του «3+1», αναφέρθηκε δηλαδή στην υποστήριξη των Ηνωμένων Πολιτειών προς την τριμερή συνεργασία Ελλάδας-Κύπρου-Ισραήλ, αναφέροντας μάλιστα ότι ο ίδιος έθεσε το θέμα στον Υπουργό Εξωτερικών των Ηνωμένων Πολιτειών στην Ουάσινγκτον, στην πρόσφατη επίσκεψή του, και είχε καταρχήν θετική ανταπόκριση.

Αυτό που επιδιώκει η Αθήνα - και πιέζει το Ισραήλ να μεσολαβήσει προς αυτή την κατεύθυνση - είναι το αμερικανικό κρατικό αναπτυξιακό ταμείο, Development Finance Corporation (DFC) να μπει στη μετοχική σύνθεση του GSI ή να στηρίξει με οιονδήποτε τρόπο το έργο, κάτι που θα ήταν ένα ιδιαίτερα ισχυρό «νεύμα» προς την Τουρκία να απέχει των προκλήσεων αλλά και προς τους ίδιους τους Κυπρίους να μπουν και αυτοί στο μετοχικό σχήμα του GSI, κάτι για το οποίο η κυπριακή πλευρά ακόμη διστάζει.

Το αμερικανικό fund DFC...

Υπενθυμίζεται πως το κρατικό αμερικανικό fund DFC είχε εκφράσει τον Μάιο του 2024 το έμπρακτο ενδιαφέρον του να συμμετάσχει στη διασύνδεση Ελλάδας - Κύπρου - Ισραήλ, μέσω επιστολής προθέσεως (Letter Of Intent), που απηύθυνε στη διοίκηση του ΑΔΜΗΕ.

Το παραμένο καλοκαίρι, άλλωστε, ήταν ιδιαίτερα πυκνό σε εξελίξεις γύρω από το μεγάλο αυτό ενεργειακό έργο με την τεράστια γεωπολιτική σημασία, καθώς οι στρατηγικοί χειρισμοί του CEO του ΑΔΜΗΕ, Μάνου Μανουσάκη έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην ανάδειξη της δυναμικής του έργου και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των επενδυτών.

Τότε διευκρινίζονταν πως η συμμετοχή των αμερικάνων θα έχει τη μορφή είτε συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο είτε δανειοδότησης είτε συνδυσασμού των δύο.

...ή τα Εμιράτα

Εναλλακτικά, αν δεν προχωρήσει η συνεργασία με το DFC ή και ταυτόχρονα με αυτό, Ελλάδα - Κύπρος και Ισραήλ θα έβλεπαν με καλό μάτι και μια ενίσχυση του καλωδίου από κάποιους «δορυφόρους» των αμερικάνων, όπως για παράδειγμα τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

Υπενθυμίζεται πως, όπως έχει γράψει η «Η», στο προσκήνιο των διπλωματικών ζυμώσεων για το μεγάλο ενεργειακό έργο της ΝΑ Ευρώπης που δεν θέλει η Τουρκία, είχε εμφανιστεί ήδη από τον Δεκέμβριο η Εθνική Εταιρεία Ενέργειας του Άμμου Ντάμπι ΤΑQΑ.

«Το ενδιαφέρον από τους Άραβες παραμένει έντονο και συζητούν μαζί τους έντονα και οι Κύπριοι» σημείωναν τότε, πηγές του Διαχειριστή στην «Η». Ειδικότερα, οι Άραβες βρίσκονται σε προχωρημένες συζητήσεις με τους Κυπρίους με σκοπό τη σύσταση μιας από κοινού εταιρείας με τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα για συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο της ηλεκτρικής διασύνδεσης.

Την ίδια εποχή είχε βγει στο προσκήνιο και το ενδιαφέρον του γαλλικού fund Meridiem για είσοδο στο μετοχικό κεφάλαιο του φορέα υλοποίησης.

Ναυάγιο;

Από εκείνη την εποχή βέβαια κύλησε πολύ νερό στο αυλάκι και φτάσαμε στην σημερινή συνθήκη που μοιάζει περισσότερο με «ναυάγιο», καθώς οι έρευνες βυθού που ήταν προγραμματισμένες να γίνουν νοτιοανατολικά της Κρήτης και νοτίως της Κάσου αναβλήθηκαν, αφού δεν εκδόθηκε ποτέ η σχετική NAVTEX, ώστε να βγει το πλοίο σε διεθνή ύδατα.

Έτσι το ιταλικό ερευνητικό που ήταν αγκυροβολημένο στην Κρήτη για σχετικά μεγάλο χρονικό διάστημα περιμένοντας το σήμα για έρευνες απέπλευσε άπραγο για την Ιταλία και ο ΑΔΜΗΕ σε απόλυτο συντονισμό με το υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας δεν κατέβαλλε την δόση του Φεβρουαρίου (70 εκατ. ευρώ) προς την γαλλική εταιρεία Nexans που κατασκευάζει το καλώδιο, γεγονός που ανεβάζει το επίπεδο κινδύνου για την υλοποίηση του έργου.

Υπενθυμίζεται άλλωστε πως πρόσφατα, μετά και το διπλωματικό θρίλερ για το Μνημόνιο Συμφωνίας με τους Κυπρίους, ψηφίστηκε από το ελληνικό Κοινοβούλιο σχετική ρύθμιση που ορίζει πως σε περίπτωση υλοποίησης του λεγόμενου «γεωπολιτικού ρίσκου», δηλαδή ακύρωσης του έργου χωρίς υπαιτιότητα του Διαχειριστή, τότε η ανάκτηση του κόστους θα αφορά κατά 50% την Ελλάδα και 50% την Κύπρο και όχι 37% την Ελλάδα και 63% την Κύπρο όπως αρχικά είχε αποφασιστεί. Έτσι η Ελλάδα ανέλαβε ένα πρόσθετο 13% της ανάκτησης των δαπανών σε περίπτωση ματαίωσης του έργου λόγω εξωγενών παραγόντων που θα καλυφθεί από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Να σημειωθεί πως ο ΑΔΜΗΕ έχει καταβάλει μέχρι σήμερα κονδύλια που αγγίζουν τα 200 εκατ. ευρώ.

Οι Γάλλοι βέβαια, που δεν θέλουν να χάσουν ένα έργο που ξεπερνά το 1 δισ. ευρώ εξέδωσαν ανακοίνωση διαβεβαιώνοντας πως «η Nexans σκοπεύει να συνεχίσει να εκτελεί τις συμβατικές υποχρεώσεις του έργου Great Sea Interconnector και να λαμβάνει τις αντίστοιχες πληρωμές σύμφωνα με τη σύμβαση και τις πιο πρόσφατες συζητήσεις με τον πελάτη».

Επισημαίνει δε την «αφούρηση της εταιρείας στην επιτυχή ολοκλήρωση αυτού του στρατηγικού έργου υποδομής, το οποίο είναι απαραίτητο για την περιφερειακή ενεργειακή ασφάλεια και την ενσωμάτωση βιώσιμων πηγών ενέργειας».

Ερωτηματικά

Στο πλαίσιο αυτό γίνεται αντιληπτό πως υπάρχουν πολλά ερωτηματικά. Πώς μπορεί αυτή η στήριξη να γίνει πράξη και να βοηθήσει ώστε να επανεκκινήσουν οι έρευνες βυθού, που σταμάτησαν στα Διεθνή Ύδατα;

Για κάποιους, οι χθεσινές δηλώσεις ήταν κυρίως πολιτικές και δεν περιλάμβαναν λύσεις, ενώ άλλοι εκτιμούν ότι ενδέχεται να ενεργοποιηθεί μια νέα δυναμική.

Ο κ. Γεραπετρίτης, ωστόσο, τόνισε για τη Διασύνδεση, ότι είναι «ένα πρόγραμμα κοινού ενδιαφέροντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Είναι ένα πρόγραμμα διασυνδεσιμότητας μεταξύ Ελλάδας, Κύπρου και τελικώς Ισραήλ. Θα γίνει και θα ολοκληρωθεί. Μερμινούμε, έτσι ώστε να μην υπάρξει η οποιαδήποτε εμπλοκή στο έργο αυτό. Αντιλαμβανόμαστε ότι τα έργα διασυνδεσιμότητας είναι πολύ υψηλής σημασίας και για την ενεργειακή σταθερότητα και την ασφάλεια της περιοχής μας, αλλά και για την Ευρώπη ολόκληρη και τον κόσμο. Το πρόγραμμα θα συνεχιστεί με βάση τον προγραμματισμό, ο οποίος θα οριστικοποιηθεί», σημείωσε.

Επίσης χθες, ο Έλληνας υπουργός Εξωτερικών τόνισε τη «σημασία της περιφερειακής συνεργασίας μέσω της διασυνδεσιμότητας, ώστε η περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου να είναι πιο ασφαλής και ανθεκτική σε ένα περιβάλλον γενικότερης αστάθειας».

Τα επόμενα βήματα

Τέλος, αναφερόμενος στο πώς θα προχωρήσουν οι τρεις χώρες την περαιτέρω συνεργασία τους, σημείωσε ότι θα γίνει:

Η ενεργοποίηση της Μόνιμης Γραμματείας του Τριμερούς Σχήματος Συνεργασίας με έδρα τη Λευκωσία για τον καλύτερο συντονισμό μας.

Η διεύρυνση του σχήματος των τριών χωρών.

Η ενίσχυση της συνεργασίας και των κοινών δράσεων των τριών χωρών στον τομέα του εμπορίου, της οικονομίας, της προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος, της πολιτικής προστασίας και της κυβερνοασφάλειας.

Και η ενεργειακή συνεργασία και συνδεσιμότητα, η οποία αναγνωρίζεται και ενθαρρύνεται από το Διεθνές Δίκαιο.

Πηγή: Ημερησία